

עפ"ג 1190/09/21 - גאזי עויס ע"י נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
לפני כב' השופט רפי כרמל, סגן נשיא, אב"ד
עפ"ג 1190-09-21
כב' השופט אריה רומנוב
כב' השופטת מרים ליפשיץ-פריבס

גאזי עויס ע"י ב"כ עו"ד חליאלה
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

המערער
נגד
המשיבה
פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' ס. הנשיא השופט ירון מינטקביץ) מיום
25.7.21 בת"פ 15395-06-20.

כללי

1. המערער הורשע, על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום שהוגש נגדו, בעבירות של קבלת דבר במרמה, התחזות בצוותא, גניבה בצוותא, איומים בצוותא, והפרת הוראה חוקית. המערער נדון לעונשים הבאים: שנתיים וחצי מאסר בפועל; הופעל במצטבר מאסר מותנה בן 6 חודשים מתיק אחר; שני מאסרים מותנים; קנס בסך ₪ 10,000 ופיצוי ל - 12 מתלוננים בסכום כולל של ₪ 67,500. הערעור מופנה כנגד חומרת העונש.
2. המערער הועמד לדין עם נאשם מס' 2 (להלן יקראו ביחד: "הנאשמים"). ואלה המעשים:

מעשי המרמה - במהלך התקופה, שבין החודשים פברואר 2019 ועד דצמבר 2020, פעלו הנאשמים לקידום קשר שקשרו בתחילת התקופה, להוציא יחדיו במרמה סכומי כסף מאנשים שונים. על פי תכניתם של השניים ובהתאם למה שהוסכם ביניהם, פנה המערער ל - 12 עובדי אורח ברחוב, אמר להם כי אימו חולה, ביקש מהם הלוואות לצורך קניית מזון ותרופות עבורה, והבטיח כי יחזיר את ההלוואה בתוך מספר ימים, מבלי שהתכוון לעשות כן. על מנת להניח את דעתם של חלק מהמתלוננים, המערער הציג לפניו מצג שקרי, כאילו יש ברשותו צ'ק לפקודתו והוא יחזיר להם את ההלוואה לאחר שיפדה את הצ'ק בתוך מספר ימים. בהמשך לכך ובהתאם למה שתוכנן במסגרת הקשר, פנו שני הנאשמים בשנית לעשרה מהמתלוננים לאחר מספר ימים, תוך שנאשם מס' 2 התחזה בפניהם לאחר, לעיתים באמצעות תעודת זהות שאינה שלו, ואמר להם כי הוא מעסיקו של המערער. הנאשמים הציעו למתלוננים כי יחזירו להם את סכום ההלוואה באמצעות צ'קים או העברה בנקאית בסכום גבוה יותר, והמתלוננים יתנו להם במזומן את ההפרש בין סכום ההלוואה לבין סכום הצ'ק או ההעברה. זאת, למרות שהנאשמים ידעו שהשיקים שברשותם חסרי ערך ולא הייתה להם

כל כוונה לבצע העברה בנקאית. המתלוננים, אשר קיוו כי כך יוכלו לקבל את החזר ההלוואה שנתנו למערער, הסכימו להצעה ונתנו לנאשמים במזומן את ההפרש שבין סכום ההלוואה לסכום הצ'ק או ההעברה הבנקאית שהנאשמים הציעו להם. בסופו של דבר, הצ'קים אותם מסרו הנאשמים למתלוננים השונים לא כובדו והנאשמים לא ביצעו כל העברה בנקאית.

איומים וגניבה - בשני מקרים איימו הנאשמים על שניים מהמתלוננים וגנבו מהם סכומי כסף נוספים. אחד המתלוננים (המתלונן מ"ש), ממנו קיבל המערער הלוואה באופן המתואר לעיל, נפגש עם הנאשמים במטרה לקבל את כספו חזרה, אך במפגש זה לקח נאשם מס' 2 מידו של המתלונן סכום של 5,200 ₪, לאחר ששאלו כמה מזומן יש לו, סירב להחזירו ונתן לו שיק חסר ערך כקודמו. לאחר שנודע לאותו מתלונן כי השיקים הם חסרי ערך, הוא פנה לנאשם מס' 2. הלה הורה לו להעביר סכומי כסף נוספים באמתלות שונות, כאילו כך יוכל להשיב לו את כספו, והמתלונן העביר לו 3,000 ₪ נוספים ולאחר מכן העביר עוד 950 ₪. כשביקש את כספו, צעק עליו נאשם מס' 2 ודרש ממנו את כרטיס הבנקט שלו ואת הקוד הסודי. המתלונן עשה כן ולמחרת ביקש מנאשם מס' 2 שיחזיר לו את שמסר אחרת יפנה למשטרה. בתגובה איים עליו נאשם 2 כי אם יעשה כן הוא "יסתבך". שני הנאשמים משכו מחשבונו של מתלונן זה סך של 7,061 ₪ ולא השיבו לו את כספו.

מתלונן שני (המתלונן ג"א) שנתן למערער הלוואה, כפי שתואר למעלה, ביקש את כספו חזרה והמערער, הורה לו לתת לו סכום של 2,000 ש"ח נוספים והבטיחו כי אז יחזיר לו סכום של 3,500 ₪, הגם שלא הייתה לו כוונה להחזיר את כספו. בשל המצג הכוזב נתן לו המתלונן סכום של 2,000 ש"ח. בפגישה נוספת, הורה לו נאשם 2 למשוך סכום של 4,000 ש"ח מכספומט ולתת לנאשמים. המתלונן והנאשמים נסעו לעיר רחובות למשוך כסף מכספומט ובדרכם זיזו המערער את המתלונן ואיים עליו ש"לא כדאי לו להסתבך". המתלונן הצליח למשוך רק 2,000 ₪, ובתגובה איים עליו המערער כי הוא הולך להסתבך ולא יראה את כספו יותר. גם נאשם מס' 2 איים עליו באופן דומה, הוסיף כי הוא יודע היכן המתלונן גר והורה למתלונן לערוך קניות עבור הנאשמים ביתרת הסכום. המתלונן רכש עבור הנאשמים מוצרים שונים בסכום כולל של 1,319 וקנה לנאשם מס' 2 מכשיר טלפון סלולרי בסכום של 650 ש"ח. בסופו של דבר לא החזירו הנאשמים לג"א את כספו.

סך כל הסכום שקיבלו הנאשמים יחדיו מכל המתלוננים באופן שתואר לעיל הוא 92,855 ₪. המערער קיבל לבדו משני מתלוננים סך של 8,300 ₪.

הפרת הוראה חוקית - ביום 7.6.20 הוגש נגד שני הנאשמים כתב האישום המקורי, ולצדו בקשה לקביעת תנאי שחרור. ביום 25.6.20 הורה בית המשפט, כי שני הנאשמים ישהו עד תום ההליכים במעצר בית מלא. ביום 27.11.20 הקל בית המשפט בתנאי שחרורו של המערער והתיר לו לצאת שלוש פעמים בשבוע לשלוש שעות בכל פעם, בלווי מפקח, לצורך התאווורות. ביום 13.12.20 הקל בית המשפט באופן דומה גם בתנאי שחרורו של נאשם מס' 2. שני הנאשמים הפרו את תנאי שחרורו, בכך שיצאו מספר פעמים ממקום מעצר הבית ללא פיקוח, בשעות שבהן לא היה אמורים לצאת, ואז ביצעו את העבירות כלפי המתלוננים א"ל ור"ח.

טענות הצדדים

3. ב"כ המערער עותר לקבלת הערעור ולהסתפק בתקופת מעצרו של המערער בתיק זה. נטען, כי מתחמי הענישה שקבע בית משפט קמא מחמירים מדי ומסתמכים על פסיקה שדנה בתיקים חמורים הרבה יותר מאשר במקרה שלפנינו. הסנגור אינו חולק על חומרת המעשים, לרבות ניצול אמונם של אחרים וריבוי המתלוננים. אך הוא טוען כי יש להתחשב בכך שסכום המרמה שהושג אינו גבוה כלל, ובכך שסכום זה התחלק בין המערער לבין שותפו. עוד נטען, כי המערער בחר להודות בכתב האישום חרף קיומם של קשיים ראייתיים בתיק ולמרות שמדובר במחלוקת אזרחית מול המתלוננים, מהם הוא ביקש הלוואה. לדבריו, הוא תרם לייעול ההליך וחסך בזמן שיפוטי. המערער הביע חרטה כנה על מעשיו והביע רצונו לפצות את קורבנותיו. בעת ביצוע העבירות הוא היה כבן 29 בלבד. עברו הפלילי אינו מכביד. המערער נגרר אחרי שותפו, שהינו כבן 52 ובעל עבר פלילי מכביד יחסית. הלה הציג עצמו כמעסיקו וקיבל לידיו את הסכומים המשמעותיים של המרמה. עוד נטען, כי המערער גדל בנסיבות חיים קשות. הסנגור הגיש מסמכים הנוגעים למצבה הרפואי של אמו של המערער, הסובלת מבעיות שונות ועברה השתלת כליה. לעמדת הסנגור, הענישה על מעשיו של המערער צריכה להיות 6 חודשי עבודות שירות, אך במקרה דנן, מבקש הסנגור להסתפק בימי מעצרו.

4. ב"כ המשיבה טוענת כי אם נפלה טעות בגזר דינו של בית משפט קמא, הרי זו טעות לקולת העונש. מדובר ב-12 קורבנות שניסו לעשות טובה לאדם זר, פעלו בתום לב ובחסד, ונקלעו למערבולת של סחיטה של כסף, ושניים מהם - גם לאיומים. הגשת הערעור מלמדת על אי הפנמת חומרת המעשים מצד המערער, שנוספת על החוצפה והרוע שבהם. לעמדת המשיבה, אין הצדקה להתערב לקולה בגזר הדין, לא נפלה כל טעות. נטען, כי מדובר במערער שיש לו עבר פלילי, הופעל לו עונש מאסר על תנאי והעונש שהוטל עליו סביר וקל.

דין

5. דין הערעור להידחות.

כלל הוא, כי ערכאת הערעור אינה גוזרת מחדש את העונש, אלא בוחנת את סבירות גזר הדין של הערכאה הדיונית. התערבותה בעונשים שנגזרו שמורה למקרים חריגים בלבד, בהם נפלה טעות מהותית, או כאשר העונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה. לאחר בחינת טיעוני הצדדים, הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור להידחות, הואיל ולא נפלה כל טעות מהותית בגזר הדין.

6. לזכות המערער עומדת הודאתו במיוחס לו, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי ולייעול ההליכים, הבעת חרטה על מעשיו ורצון לפצות את הנפגעים. ואולם מנגד לחובת המערער נזקפת חומרת העבירות שביצע. מדובר במעשי מרמה מכוערים שבוצעו תוך ניצול תמימותם וטוב ליבם של עוברי אורח. מהותה של המרמה, בפגיעה ברצון החופשי ובחופש הבחירה של המתלוננים, אותם רימה והונה (ראו: ע"פ 752/90 **שמואל ברזל נ' מדינת ישראל** (1992)). המערער, פגע באנשים רבים ובמשך תקופה ארוכה, שבה פעל בצוותא, באופן מתוחכם, לאחר תכנון ותוך שהוא מהתל בקורבנותיו, מוסיף ומוציא מהם כספים נוספים על אלה שכבר נתנו לו ואף איים על שניים מהם. בכך, פגע המערער באמון של המתלוננים בזולת, פגיעה, שהתווספו לה עלבון והשפלה כעולה מהצהרות נפגעי העבירה. סכומי הכסף שהוציא המערער ביחד עם שותפו הינם נכבדים. פעולות המערער מלמדות על תעוזה רבה וזלזול בקורבנותיו. הזלזול

מצדו של המערער נמשך גם לאחר שנעצר והוגש נגדו כתב אישום בגין מעשי המרמה. המערער, בחר להמשיך במעשי המרמה תוך שהוא מפר את תנאי מעצר הבית שנקבעו לו ובעת ניהול ההליך המשפטי נגדו, באופן המלמד גם על כישלון ההרתעה בעניינו. על כך ניתן ללמוד גם מעיון בהרשעותיו הקודמות, מהן עולה השמעת איומים על ידי המערער ולקיחת כספים שאינם שייכים לו מאדם אחר. מעשים שבוצעו על ידו זמן לא רב בטרם האירועים נשוא התיק דנן. כמו כן, המערער ביצע את העבירות בתיק זה כשעומד ותלוי נגדו עונש מאסר מותנה בר הפעלה. באשר לטענות הסנגור הנוגעות להבדלים בין המערער לבין שותפו, הבדלים אלה זכו להתייחסות הולמת בגזר הדין ולעונשים נבדלים ומתאימים לכל אחד מהם. לפיכך, בנסיבות אלה, העונשים שקבע בית משפט קמא מקובלים עלינו ולא מצאנו מקום להתערב בהם.

אשר-על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, ג' בשבט, תשפ"ב, 9 ינואר 2022, במעמד ב"כ המערער, המערער וב"כ המשיבה.

מרים ליפשיץ פריבס, שופטת

אריה רומנוב, שופט

**השופט רפי כרמל, אב"ד, סגן
נשיא**